

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU, TALOUSARVIO 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA 2028–2029

Pälkäne parasta aikaa 2035 –kuntastrategia

Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa. Strategiassa linjataan kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja luodaan visio kunnan tulevaisuudesta. Pälkäneen päivitetty kuntastrategia *Pälkäne parasta aikaa 2035* on hyväksytty kunnanvaltuustossa 2.2.2026 (§ 7). Strategian päivityksessä on kiinnitetty huomioita mm. kunnan tahtotilan kirkastamiseen ja painopistealueiden päivittämiseen.

Uuden strategian painopisteet on jaettu kolmelle eri alueelle, jotka ovat hyvinvointi, elinvoima ja vastuullisuus. Digitalisaatio on edelleen kaikkia painopistealueita leikkaava kokonaisuus ja sen tavoitteena on, että kunnassa edistetään digitaalisten palveluiden käyttöönottoa. Talousarvion 2027 toiminnalliset tavoitteet valmistellaan uuden strategian pohjalta.

Pälkäneen kuntastrategian tahtotila, tavoitteet ja painopistealueet:

Hyvinvoinnin, elinvoiman ja kestävän kehityksen painopistealueiden sisältö on määritelty seuraavasti:

HYVINVOINTI	ELINVOIMA	KESTÄVÄ KEHITYS
Kuntalaisten hyvinvointi <i>Pälkäneen kunnan tavoitteena on hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat. Palveluita pyritään järjestämään hyvinvointivaikutuksia ennakoiden ja syrjäytymistä ehkäisen. Palveluiden järjestämisessä huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat asukasryhmät.</i>	Yritysten toimintaympäristöjen kehittäminen <i>Pälkäne on hyvä paikka yrittää ja tehdä työtä. Kunnan palvelut ja toimintaympäristöt tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset yritykset ovat tärkeä voimavara. Kunnan maapolitiikka ja kaavoitus on yritys-toimintaa edistävää ja tukevaa.</i>	Kunnan talous on tasapainossa <i>Kunnan käyttötalous saadaan tasapainoon ja vahvistetaan kunnan investointikykyä tukemaan elinvoimaa ja tulevaa kehitystä.</i>
Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden <i>Kuntalaisia tuetaan ja kannustetaan aktiiviseen, liikunnalliseen ja hyvinvointia tukevaan elämäntapaan. Kunta tarjoaa liikunnan ja kulttuurin palveluita ja toimintaympäristöjä mahdollistaen monipuolisen hyvinvoinnista huolehtimisen.</i>	Yhteisöllisyyden edistäminen <i>Pälkäneläiset yhteisöt tukevat kunnan elinvoiman kehittymistä, kuntalaisten aktiivisuutta sekä kunnan yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. Elinvoimaiset paikallisyhteisöt ovat tärkeä voimavara. Kunta toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa kuntalais- ja kyläilloissa, kuulemistilaisuuksissa ja sähköisessä vuorovaikutuksessa.</i>	Päätöksenteossa ja toiminnassa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja <i>Pälkäneen kunta on sitoutunut toteuttamaan Etelä-Pirkanmaan ilmasto- ja luonnon monimuotoisuusohjelmaa. Päätöksiä ja hankintoja tehdessä arvioidaan niiden vaikutukset pitkällä aikavälillä kuntalaisten hyvinvointiin ja kunnan elinvoimaan.</i>
Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi <i>Pälkäneen kunnan henkilöstö on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva. Työtä ja työympäristöjä kehitetään aktiivisesti ja työssä viihtymistä edistetään.</i>	Pälkäne on vetovoimainen <i>Pälkäneen vetovoima on hyvä ja kuntaan muuttaa enemmän uusia asukkaita kuin kunnasta muutetaan pois. Kunta edistää joukkoliikenteen kehittämistä saavutettavuuden parantamiseksi. Kunta edistää toiminnallaan monipuolisten ja riittävien asumismahdollisuuksien ja ympäristöjen kehittämistä sekä markkinoi eri asumismuotoja ja tontteja aktiivisesti.</i>	Turvallisuus <i>Kunta edistää turvallisuutta kuntalaisten arjessa. Kunta varautuu tuottamaan palvelut mahdollisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa sekä muuttuvissa olosuhteissa.</i>

Digitalisaatio on kaikkia painopistealueita läpileikkaava kokonaisuus:

DIGITALISAATIO

Pälkäneellä edistetään digitaalisten palveluiden käyttöönottoa kuntalaisten hyvinvoinnin ja kunnan elinvoiman lisäämiseksi.

Asukasluku	6 150	6 200 tai suurempi
Tuloveroprosentti	8,9	alle kuntien keskiarvon (v. 2026 ka = 8,82)
Kunnan lainamäärä/asukas	955 € (12/2024)	alle kuntien keskiarvon, 2023 ka = 3 334 €
Konsernin lainamäärä/asukas	1 713 €	alle kuntien keskiarvon, 2023 ka = 6 960 €
Myytujen asuintonttien määrä/vuosi	2 (v. 2024)	8
Nettomuutto	-50 (2024)	Positiivinen nettomuutto
Yritysten määrä	690	700
Perustettujen yritysten määrä/vuosi	40 (12/2025)	40
Yrityksissä olevien työpaikkojen määrä	951 (htv, 2021)	1 100
Työttömyysprosentti	7,9 (12/2024)	6 % tai pienempi
Kuntalaisten kokonaistyytyväisyys hyvällä tasolla	3,4 (asteikolla 1-5) kysely v. 2024)	4
Kunnan henkilöstön yleisarvosana työnantajalle asteikolla 1-5	3,9 (v. 2024)	4
*Ilmastopäästöjen määrän väheneminen vuoteen 2007 verrattuna	- 35 %	- 80 %
Hiilineutraaliuteen tähtäävät uudet toimintatavat tai teot/vuosi	2	3
TEA-viisareiden yhteisarvosana	61	Maan keskiarvoa parempi (70)
Kuntalaisten osallistaminen – tilaisuudet ja kyselyt/vuosi	16 (2024)	15
Kuntalaiskyselyyn vastanneiden määrä	222 (2024)	650

Strategian toteutumista arvioidaan paitsi talousarviossa asetettujen tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden kautta, niin myös strategialle määritellyn mittariston avulla. Strategian mittaristoa tarkastellaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä ja se tarkistetaan kerran valtuustokaudessa kuntastrategian tarkastamisen yhteydessä.

Käyttötalous toimialoittain ja toiminnan tavoitteet

1.1 Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Ulkoiset tuloarviot ja määrärahat

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	177 310	153 000	170 360	179 360	179 360
Myyntituotot	3	2 000	22 000	20 000	20 000
Maksutuotot	166 944	151 000	148 000	159 080	159 080
Tuet ja avustukset	10 363	0	360	280	280
TOIMINTAKULUT	-393 666	-430 577	-486 561	-490 569	-500 381
Henkilöstökulut	-248 585	-246 627	-298 511	-298 758	-304 734
Palvelujen ostot	-138 182	-153 250	-156 400	-159 528	-162 718
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 412	-22 850	-26 350	-26 877	-27 415
Muut toimintakulut	-4 487	-7 850	-5 300	-5 406	-5 514
TOIMINTAKATE	-216 356	-277 577	-316 201	-311 209	-321 021

Toimialan käyttötalouden sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden merkattu sinisellä (ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakate).

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Harri Apell ja johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen

TOIMIALAN TEHTÄVÄ

Rakennus- ja ympäristöjaosto huolehtii sekä luontaisen että rakennetun elinympäristön monimuotoisuuden, viihtyvyyden, kauneusarvojen, terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvän rakentamistavan säilymisestä ja edistämisestä. Jaoston toimialaan kuuluvat ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun ja rakentamisen ohjauksen ja neuvonnan järjestäminen sekä lakisääteinen rakentamisen valvonta. Jaosto hoitaa eri laeissa ja muualla rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrätyt tehtävät, ellei niitä ole hallintosäännössä delegoitu rakennus- ja ympäristöjaoston alaiselle viranhaltijalle.

TOIMIALAN TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2027

Ympäristöyksikön toiminnan painopisteenä on laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen. Toiminnassa korostuvat asiantunteva neuvonta, sujuvat lupaprosessit, yhdenmukaiset toimintatavat sekä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu.

Rakennusvalvonnassa kehitetään sähköistä asiointia, lupakäsittelyä ja arkistointia. Lupahakemusten käsittelyssä tavoitteena on lakisääteisten käsittelyaikojen toteutuminen sekä käsittelyvalmiiden hakemusten viivytyksetön ratkaiseminen. Henkilöstön osaamista vahvistetaan rakentamislain soveltamisessa, tietomallipohjaisessa lupakäsittelyssä ja rakentamisen vähähiilisyyteen liittyvissä menettelyissä. Samalla kehitetään rakennusrekisteritietojen laatua ja jatketaan valmistautumista rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönottoon.

Vuoden 2027 keskeinen kehittämiskohde on Luopioisten lupa-arkiston digitointi. Digitoinnilla parannetaan vanhojen lupa-asiakirjojen saatavuutta, löydettävyyttä ja käytettävyyttä sekä sujuvoitetaan viranomaistyötä ja asiakaspalvelua. Työhön sisältyvät aineiston inventointi ja valmistelu, digitointi, laadunvarmistus sekä aineiston saattaminen sähköisesti käytettäväksi. Luopioisten arkiston digitointi täydentää Pälkäneen paperiarkiston aiemmin toteutettua sähköistämistä.

Ympäristönsuojelun keskeinen kehittämiskohde on kunnan ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen. Päivityksessä tarkastellaan määräysten ajantasaisuutta, selkeyttä ja soveltuvuutta paikallisiin olosuhteisiin. Tavoitteena on ehkäistä ympäristön pilaantumista ja ympäristöhaittoja sekä selkeyttää asukkaiden, toiminnanharjoittajien ja viranomaisen toimintaa. Valmistelussa huolehditaan vuorovaikutuksesta ja tarvittavista kuulemisista, ja päivitetty määräySESitys saatetaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2027 aikana.

Vesistöjen seurantaa jatketaan yhteistyössä Aito Suvi ry:n kanssa. Seurannan perustana on Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen laatima Pälkäneen vesistöjen seurantaohjelma vuosille 2023–2027. Seurantatietoa hyödynnetään ympäristön tilan arvioinnissa ja suojelutoimenpiteiden kohdentamisessa.

Ilmasto- ja monimuotoisuustyössä edistetään Etelä-Pirkanmaan ilmasto- ja LUMO-ohjelman tavoitteita. Yhteistyötä ja yhteisiä asiantuntijapalveluja hyödynnetään kunnan ilmastotyön toteuttamisessa ja seurannassa. Henkilöstön osaamisesta, työhyvinvoinnista ja työtehtävien tarkoituksenmukaisesta jakautumisesta huolehditaan osana toiminnan kehittämistä.

KESKEISET MUUTOKSET TOIMIALAN TOIMINNASSA VUONNA 2027

Taloussuunnitelmakaudella toiminnan kehittämistä ohjaavat rakentamisen ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien vaatimukset, palvelujen sähköistyminen sekä tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kehittäminen. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään valmistautuminen edellyttää rakennusrekisteritietojen laadun parantamista, tiedonsiirtovalmiuksien kehittämistä ja yhteistyötä ohjelmistotoimittajien kanssa.

Rakennusvalvonnan palvelutarpeeseen vaikuttavat rakentamisen määrä ja hankkeiden laatu. Ympäristönsuojelussa korostuvat paikallisten ympäristöhaittojen ennaltaehkäisy, ympäristön tilan seuranta sekä ajantasainen ohjaus ja neuvonta. Suunnitelmakaudella arvioidaan myös vesistöjen seurannan jatkotarpeet vuosille 2023–2027 laaditun seurantaohjelman päättymisen jälkeen.

Keskeiset muutokset toiminnassa

Vuonna 2027 toteutetaan Luopioisten lupa-arkiston digitointia ja valmistellaan ympäristönsuojelumääräysten päivitys. Kehittämistöiden aikataulutus ja resursointi sovitetaan yhteen lakisääteisten lupa-, valvonta- ja neuvontatehtävien kanssa.

Rakennusvalvonnessa painopiste on sähköisten toimintatapojen kehittämisessä ja yhtenäistämisessä. Lupa-käsittelyn, asiakirjahallinnan ja rekisteritietojen ylläpidon työnjakoa selkeytetään. Ympäristönsuojelussa määräysten päivitystyötä hyödynnetään myös neuvonnan ja valvontakäytäntöjen yhdenmukaistamisessa.

Keskeiset muutokset taloudessa

Toiminta suunnitellaan hyväksytyn talousarviokehityksen mukaisesti.

Luopioisten lupa-arkiston digitoinnin toteutustapa ja kustannukset täsmennetään talousarvion valmistelussa. Lisäksi varaudutaan tietojärjestelmien ylläpidon ja kehittämisen, palveluhankintojen sekä henkilöstön koulutuksen tarpeisiin. Hankinnat ja kehittämistoimenpiteet asetetaan tärkeysjärjestykseen siten, että lakisääteisten palvelujen toimivuus turvataan.

Maksutuottoihin liittyvää epävarmuutta aiheuttaa lupamäärien vaihtelu. Tulojen ja menojen toteutumista sekä palvelujen kustannuskehitystä seurataan säännöllisesti ja toiminnan kustannusvastaavuutta arvioidaan osana talouden seurantaa.

Keskeiset muutokset henkilöstössä

Henkilöstösuunnittelussa varmistetaan rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun lakisääteisten tehtävien sekä vuoden 2027 kehittämiskohteiden edellyttämä työpanos.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan tehtävien edellyttämällä koulutuksella. Työhyvinvointia tuetaan säännöllisillä kehityskeskusteluilla, työmäärän seurannalla ja yhteisellä työhyvinvointitoiminnalla.

Riskien arviointi

Keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat henkilöstön poissaoloista tai työmäärän vaihtelusta aiheutuvat käsittelyviiveet sekä kehittämistöiden ja päivittäisten viranomaistehtävien samanaikainen kuormitus. Lupamäärien väheneminen voi heikentää maksutuottojen kertymistä, kun taas hakemusmäärien kasvu tai vaativien hankkeiden lisääntyminen voi kuormittaa lupakäsittelyä.

Tietojärjestelmiin ja digitointiin liittyviä riskejä ovat palvelukatkokset, puutteelliset tai virheelliset rekisteritiedot sekä digitoidun aineiston kattavuuteen, laatuun ja löydettävyyteen liittyvät puutteet. Digitoinnin ja määräysten päivitystyön aikatauluihin voivat vaikuttaa myös hankintojen, aineiston valmistelun ja kuulemisten vaatima työmäärä.

Riskejä hallitaan työtehtävien priorisoinnilla, henkilöstön koulutuksella sekä käsittelyaikojen ja talouden säännöllisellä seurannalla. Digitoinnissa määritellään aineiston laatu- ja vastaanottovaatimukset sekä varmistetaan asiakirjojen löydettävyyden, asianmukaiset käyttöoikeudet ja säilyminen.

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI:	Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi	Ylläpidetään ja vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia. Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu ja järjestetään vähintään yksi yhteinen työhyvinvointipäivä vuoden aikana.	Kehityskeskustelut käyty kaikkien kanssa. Yhteisiä työhyvinvointipäiviä vähintään 1
ELINVOIMA:	Yritysten toimintaympäristöjen kehittäminen ja digitaalisten palveluiden käyttöön-otto.	Digitoidaan Luopioisten lupa-arkisto ja saatetaan aineisto sähköisesti käytettäväksi. Varmistetaan aineiston kattavuus, laatu ja löydettävyys.	Digitoitu ja laadunvarmistettu aineisto: 100 % inventoidusta Luopioisten lupa-arkistosta 31.12.2027 mennessä.
	Yhteisöllisyyden edistäminen	Vieraslajitalkoiden järjestäminen yhtistyössä paikallisyhteisöjen kanssa	Järjestetty kahdet vieraslajitalkoot vuoden loppuun mennessä.
VASTUULLISUUS:	Kunnan talous on tasapainossa.	Tarkastellaan ympäristönyksikön taksat ja tehdään tarvittavat muutokset.	Muutetut taksat hyväksytty 31.12.2027 mennessä.
	Päätöksissä ja hankinnoissa tavoitellaan	Valmistellaan kunnan ympäristönsuojelumääräysten	Päivitetty määräysesitys on kuulemisten jälkeen

	ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja	päivitys paikalliset olosuhteet huomioiden ja saatetaan päivitetty määräysesitys hyväksymiskäsittelyyn.	toimitettu hyväksymiskäsittelyyn 31.12.2027 mennessä.
--	---	---	---